

Dekenaat Heusden - Waalwijk - Zaltbommel

DE BISSCHOP HEEFT ZIJN KEUZE GEMAAKT, NU DE PAROCHIES NOG

De traditionele parochie is voorbij. De parochiële kerk die vast zit aan de eigen woonplaats is vergrijsd. Grenzen die altijd afgebakend waren, zijn nu vervaagd. Met het nieuwe beleidsplan sluit de bisschop in zekere zin aan bij een beweging die toch al gaande was. De Nieuwe Parochie is het antwoord op deze maatschappelijke tendens. Daarbij blijft de kerkjuridische structuur overeind, dat is een eis vanuit Rome. Nu de bisschop de grote lijnen heeft uitgezet, weten we op welke basis we de Nieuwe Parochie moeten vormen en hoe we de samenwerking moeten organiseren. Nu er een duidelijke structuur ligt, zijn de parochies aan zet om te kiezen. Voor de Nieuwe Parochie Kaatsheuvel betekent dat een samengaan van de parochies Loon op Zand, Kaatsheuvel en De Moer. Historisch is

er tussen Loon op Zand en Kaatsheuvel altijd een soort competitie geweest. Het veel oudere maar kleinere Loon op Zand heeft het gemeentehuis al naar Kaatsheuvel zien gaan. Het kiezen van de hoofdkerk is hier dus ook een gevoelig punt. Er is moed voor nodig om te kiezen voor één centrale plek. Niet kiezen is ook kiezen, maar dan kun je niet sturen. Bij een actieve rol in het proces, houd je de initiatieven bij jezelf. Of dat extra tijd kost is maar de vraag. Belangrijk is de saamhorigheid in het pastorale team. Inhoudelijk moet zij eensgezind zijn en er moet rekening worden gehouden met elkaars capaciteiten en interesses.

Pastoor-deken Ron van den Hout

Evangelische grondslag

‘Een duik in het diepe’ is de fusie volgens Peter Luijckx, pastoor van Loon op Zand. Als verantwoordelijke voor het dagelijkse leven in de parochie ziet hij de grote uitdaging voor zich om het evangelie van Jezus Christus in praktijk te brengen. Luijckx: “De apostelen deelden alles. Voor ons geldt dat ook als wij één zijn in geloof en met elkaar beleid maken. Vanuit die evangelische grondslag weet je dat je iets moet verliezen, om het weer te vinden. Immers, ‘Wie zijn leven vindt, zal het verliezen, en wie zijn leven verliest om Mij nentwil, zal het vinden’ zegt Jezus. Met de Nieuwe Parochie zullen we een stukje van het ‘oude vertrouwde’ verliezen, maar in ons katholieke geloof mogen we optimistisch zijn. Net zo verschillend als de apostelen waren, zo zijn er in de parochies in de Moer, Loon op Zand en Kaatsheuvel verschillende culturen en heeft iedere gemeenschap haar eigenheid. Dat mag niet verloren gaan.” Krachtenbundeling houdt volgens Luijckx in dat er meer professionele aandacht voor de speerpunten komt. Nu liggen die nog allemaal bij hem. De bedoeling is dat teams die gaan trekken en dat er mensen met expertise bij betrokken worden: “Door actief de speerpunten te behartigen, hopen en bidden wij voor een nieuw elan, zodat wij met elkaar een geloofsgemeenschap vormen en er een nieuw parochieleven kan ontstaan in de toekomst.”

Knelpunten benaderen als kansen

Met de recente fusie in 2002 tussen drie parochies in Kaatsheuvel nog in het achterhoofd, weet vice-voorzitter Jan Janssen dat er na een periode van strubbelingen, prima vormen van samenwerking kunnen ontstaan. Veel pastorale activiteiten gebeuren door parochianen die voorheen afzonderlijk opeerden. Janssen: “Ondanks de vele teleurstellingen die we als katholieke gemeenschap in Nederland momenteel moeten incasseren, blijven velen de handen uit de mouwen steken. In Kaatsheuvel is er nog steeds een grote groep van ongeveer 400 vrijwilligers.” Het is volgens hem de kunst dat de toekomstige nieuwe parochiaan nauwelijks in de praktijk iets gaat merken van de wijziging, of sterker nog, “zij moeten er door de fusie zelfs op vooruit gaan.” De organisatiestructuur is vastgelegd. Zaken als de naamgeving, de keuze van de hoofdkerk, de plaats van het secretariaat, de woning van de pastoor, het vormen van het bestuur en de samenwerking op werkgroepniveau komen nu aan de orde. Juist de werkgroepen zijn actiegericht. Die brengen in juni dan wel juli 2010 een gezamenlijke beleidsnotitie uit over administratie, financiën en vastgoedbeheer. “Ik zou dus niet zozeer in knelpunten willen denken. Er liggen nog zaken open, ook emotionele zaken. Daarom willen we zorgvuldig te werk gaan en zorg dragen voor goede communicatie via de website, het kerkblad, het vrijwilligersblad en de regionale pers.”

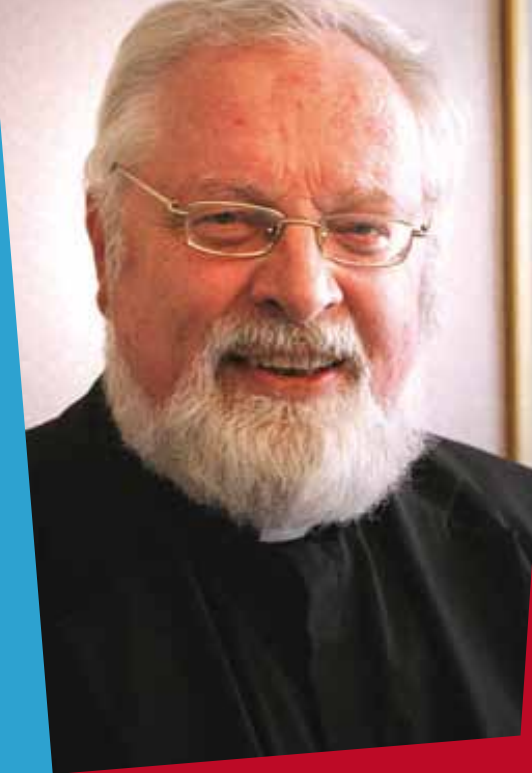

Appèl op bereidheid

Godsdienstsocioloog Theo Schepens is als pastoraal werker lid van het nieuwe pastorale team. “Als ik zeg dat de kleinste kerk groot genoeg is als hoofdkerk, is dat ongetwijfeld tegen het zere been. Maar wie de teruggang in het kerkbezoek serieus neemt, zal moeten erkennen dat een klein intiem kerkje voor 300 mensen straks groot genoeg is, niet alleen in de parochies Kaatsheuvel, Loon op Zand en De Moer, maar overal in ons bisdom.” De (geringe) bereidheid om naar de kerk in een ander dorp te gaan zegt volgens Schepens iets over de ‘mate van het geloof’. “Het is vanuit een luxe positie gedacht om binnen 500 meter een kerk te willen vinden. Als men voor Onze Lieve Heer geen grotere afstand over heeft, is er sprake van weinig geloof. Te vaak hoor ik pastores zeggen dat hun parochianen beslist niet in een ander dorp naar de kerk willen gaan. Ze zouden hen daartoe juist

Vijf jaar reserve

Het opgaan van parochie Loon op Zand in de Nieuwe Parochie, ziet penningmeester Frans Oosterwaal met lede ogen aan. Drie heel verschillende, maar ook mooie parochies moeten ook financieel samengaan met elkaar. In zijn parochie herkent hij het ‘Lam Gods dat naar de slachtbank gevoerd wordt’, het is namelijk een beetje ‘gek’ om het te slachten. Maar de tijd waarin wij leven vraagt actie om vernieuwd parochieleven te waarborgen. Middels een reservefonds zou het kapitaal van Loon op Zand voor vijf jaar gewaarborgd moet blijven wat Oosterwaal betreft: “Het is belangrijk te weten waar het geld blijft, dus we zouden het moeten oormerken. Na vijf jaar is de fusie beter ‘verkoopbaar’, want men is naar elkaar toe gegroeid. Daarna kan het geld aan de hoofdrekening worden toegevoegd.” De fusie brengt vragen en onzekerheden met zich mee, ook waar het bijvoorbeeld gaat om huisvesting van de pastoor. “We zullen alles goed bespreken, ons hart volgen, maar ook praktisch moeten denken.” De aanpak die Oosterwaal voorstaat ligt in eerste instantie op persoonlijke vlak. “We leven met elkaar, ook in geloof. Vanuit die verhoudingen kun je het beste overleg plegen en de fusie ingaan.”

Het ‘mooie’ herontdekken

Jan Groos is al sinds acht jaar pastoor in Kaatsheuvel. De samenvoeging van juist deze parochies was voor de handliggend volgens hem: “Tegelijkertijd beoogt de bisschop met dit plan een intensivering van het pastoraat”. De nieuwe setting houdt in dat er moeilijke paden betreden moeten worden met de speerpunten. Er worden weinig huwelijken gesloten en het aantal doopsels loopt terug. “Evengoed blijft er een goede reden om het evangelie naar de mensen toe te brengen. Daarin moeten we wel vindingrijk worden. De oude volkskerk is nog maar zwakjes aanwezig.” Terecht ijvert de bisschop volgens pastoor Groos voor evangelisatie, wetend dat het merg van de gemeenschap zwak is en er ‘machtige andere zaken zijn’ die in de plaats van het geloof dreigen te komen. De Nieuwe Parochie moet volgens hem sporen met het aloude geloof in Brabant. Groos: “Het Vaticaanse Concilie heeft geen ander geloof gebracht voor wie echt de moeite neemt de teksten zelf te lezen, wat tegenwoordig dankzij internet gemakkelijker is geworden. We hebben een goed samenhangende waarheidsboodschap, al moet dat door velen weer herontdekt worden. We moeten oppassen geringschatkend te spreken over de Kerk en de gelovigen van vroeger. Hun geestkracht, trouw, gehoorzaamheid en energie waren indrukwekkend.”

moeten oproepen.” “Natuurlijk zitten er aan een fusie ook nadelen, dat weet iedereen. Maar parochies die langzamerhand doodbloeden, daar heb je ook niets aan. Het gaat erom de voordelen te maximaliseren en de nadelen te minimaliseren.” Als voordelen van een fusie ziet Schepens dat je “samen meer kunt dan alleen, bijvoorbeeld een gezamenlijke MOV-groep of ziekenbezoekgroep. Een nadeel zou het zijn, als door fusie vooral in kleinere dorpen kerken gesloten zouden worden. Dat moet je zien te voorkomen.”

Wilt u meer informatie over dit dekenaat?

Plebaan-deken Heusden-Waalwijk-Zaltbommel: C.F.M. van den Hout
Telefoon: 073 599 12 16
E-mail: f2hcvdhout@hetnet.nl

Of kijk op
www.bisdomdenbosch.nl

Uitgave uit het BisdomBlad 's-Hertogenbosch april 2010. Artikelen mogen vrij worden overgenomen in parochiebladen.

Adres redactie:
Parade 11, 's-Hertogenbosch.
Telefoon: 073 6125488
Fax: 073 613 6850
E-mail: redactie@bisdomblad.nl

Vertrekken vanuit vertrouwen

“Met enige argwaan en veel vragen.” Zo stapte Willy Beser, penningmeester van parochie De Moer, in het proces de vorming van de Nieuwe Parochie Kaatsheuvel. De Moer is een kleine plaats met ongeveer 500 inwoners en een hoge betrokkenheid. “Voor parochie De Moer is het belangrijk om de viering op de zondag te behouden”, legt Beser uit. “Nu spant het erom of die kunnen vasthouden. Wij moesten al eerder een viering inleveren.” Van de andere kant is hij realistisch: “Momenteel bezoeken gemiddeld 70 parochianen de heilige mis, maar als je honderdvijftig euro aan stookkosten moet terugverdienen op 10 kerkgangers, is dat niet haalbaar.” Beser vergelijkt het fusietraject met een trein die is gaan rijden: “We zijn vertrokken en we hebben nu een paar ‘haltes’ gehad. Het vertrekpunt, het vertrouwen is gewonnen. De speerpunten zijn besproken en nu buigen we ons over het kerkonderhoud en het overgaan naar één boekhoudsysteem: Navision.”

In het kort

Kaatsheuvel telt ca. 15.000 inwoners waarvan 12.000 parochiaan zijn. Loon op Zand heeft ca. 7.500 inwoners met 4.200 parochianen en in De Moer is vrijwel elk van de 500 inwoners als parochiaan bekend.

Het pastorale team van pilotparochie Kaatsheuvel bestaat uit Peter Luijckx (pastoor), Jan Groos (mede-pastor) en Theo Schepens (pastoraal werker). De naam ‘Kaatsheuvel’ voor de Nieuwe Parochie is overigens onder voorbehoud.